

[Karen Højte Jensen]

Folketinget af, hvad der kan gøres for at forebygge anbringelse af børn uden forældremyndighedens samtykke og af børns retsstilling også i forbindelse med anbringelse med samtykke.

Vi står lige midt i et vadested, når det drejer sig om anbringelse af børn og unge. Aldrig har der i landets amter og kommuner været sat så meget fokus på disse problemstillinger som netop nu.

Fru Jytte Andersen nævnte i sine indledende betragtninger, at der i kommunerne fandt refusionstækning sted i forbindelse med anbringelser. Det er jo en ganske stærk påstand at komme med. Ville fru Jytte Andersen være så venlig at uddybe sit synspunkt, så jeg forstår det lidt bedre?

I kommunerne og amterne spirer nye ideer frem og gror. Der arbejdes med at finde alternativer til anbringelser. Det er positivt. Mange nye initiativer er sat i søen i lokalsamfundet og i forhold til de enkelte familier med henblik på at forebygge den ulykkelige situation, at børn og unge får ophold uden for hjemmet.

Kreativiteten og initiativerne har deres rod i den kendsgerning, at flere og flere familier har problemer med at klare deres børn og deres hele familiesituation, men behovet for nytænkning skyldes givetvis også, at de mange anbringelser mere og mere opleves som en økonomisk belastning af de kommunale budgetter.

Det Konservative Folkeparti mener, at for mange børn og unge er anbragt uden for hjemmet. Der kan være mange årsager. Hvorfor er så mange familier ude af stand til at tage vare på deres børn, og hvordan er indsatsen fra det offentlige? Er den altid tilstrækkelig, og sættes der tidligt nok ind over for børn og familier med vanskeligheder? Der er ingen af spørgsmålene, der kan besvares entydigt. Situationen varierer også fra kommune til kommune.

Ser vi nærmere på antallet af anbringelser, vil vi opdage, at billedet ser noget anderledes ud; det er mere sammensat og nuanceret end det indtryk, offentligheden en gang imellem bibringes gennem pressen. I statistikken indgår unge, der tager 8., 9. eller 10. klasse på efterskole, unge, der har behov for et miljøskift – enten af skolemæssige eller familiære grunde. Disse anbringelser, som det jo er, er hverken dramatiske eller ulykkelige eller familietruende. Måske tværtimod.

En gruppe, som også tæller med, er de unge, som anvises eget værelse, typisk teenagepiger, der får det til at slå gnister i familien. Etablering på eget værelse er i masser af tilfælde netop nøglen til løsning af problemerne.

En tredje gruppe er børn og unge med vidtgående fysiske og psykiske handicap, der har ophold på institutioner, og hvis handicap er så svære, at forældrene ikke på nogen måde kan klare at have dem i hjemmet. Det kan nok diskuteres, om de her nævnte grupper – som tilsammen udgør omkring 8.000 – bør tælle med, når vi mere overordnet skal belyse dagens tema, om de bør henhøre under den samme lovgivning som de andre anbringelser.

Socialdemokratiet har specielt formuleret et ønske om at forebygge tvangsfjernelser. Efter min opfattelse bør vi være meget varsomme med at bruge ordet tvang. Lovens formulering er anbringelse uden samtykke. Jeg oplever, at tvang først og fremmest går på forældrene – og det er negativt – men anbringelser behøver nødvendigvis ikke at føles som tvang set i forhold til barnet eller den unge. Formelt har vi ingen viden om, hvilken holdning barnet har, da dette ikke indgår i beslutningen. Det er en kendsgerning, at for nogle børn og unge, der lever i et meget belastet miljø, opleves det som et positivt initiativ at komme enten i familiepleje eller på institution.

663 børn og unge er anbragt uden samtykke. Nok ikke et stort tal, men bag hver og én af disse sager gemmer sig ulykkelige forhold, som er ganske komplicerede at løse. Det er nødvendigt at erkende, at der findes forældre, som af den ene eller den anden grund – det kan være alkoholmisbrug eller stofmisbrug – ikke er i stand til at tage vare på deres børn på en forsvarlig måde.

Det er det sociale udvalgs opgave og pligt at se på børnenes tarv, og i en række tilfælde må det uundgåeligt føre til, at børnene anbringes uden samtykke. Men en lang række forudsætninger skal være opfyldt, inden man kan iværksætte en sådan anbringelse.

Et socialudvalgsmedlem fortalte mig for nylig, at nu havde hun været med til at fjerne det syvende barn fra en narkoprostitueret. Sådan kan virkeligheden også se ud. Vi ved desuden, at der også ofte ligger vold eller incest bag fjernelsen. Jo, der findes børn, som virkelig er truede, og som det offentlige må tage ansvaret for at hjælpe til en god og en tryk udvikling.